

Bezinning 287: Ze liet haar kruik achter ¹

Johannes 4,5-42 = 3° vastenzondag A-jaar ²

Het Woord

Zo kwam Hij bij de Samaritaanse stad Sichar, dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef gegeven had, waar de Jakobsbron is. Jezus was vermoeid van de reis en ging bij de bron zitten; het was rond het middaguur. Toen kwam er een Samaritaanse vrouw water putten. Jezus zei tegen haar: 'Geef Mij wat te drinken'. Zijn leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan om eten te kopen. De vrouw antwoordde: 'Hoe kunt U, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse!' Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om. Jezus zei tegen haar: 'Als u wist wat God wil geven en Wie het is die u om water vraagt, zou u Hém erom vragen en dan zou Hij u levend water geven.' 'Maar Heer', zei de vrouw, 'U hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt U dan levend water vandaan halen? U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader? Hij heeft ons die put gegeven en er zelf nog uit gedronken, en ook zijn zonen en zijn vee.' 'Iedereen die dit water drinkt zal weer dorst krijgen', zei Jezus, 'maar wie het water drinkt dat Ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat Ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.' 'Geef mij dat water, Heer', zei de vrouw, 'dan zal ik geen dorst meer hebben en hoef ik ook niet meer hierheen te komen om water te putten'.

Toen zei Jezus tegen haar: 'Ga uw man eens roepen en kom dan weer terug'. 'Ik heb geen man', zei de vrouw. 'U hebt gelijk als u zegt dat u geen man hebt', zei Jezus, 'u hebt vijf mannen gehad en degene die u nu hebt, is uw man niet. Wat u zegt is waar'. Daarop zei de vrouw: 'Nu begrijp ik, Heer, dat U een profeet bent. Onze voorouders vereerden God op deze berg en bij U zegt men dat in Jeruzalem de plek is waar God vereerd moet worden'. 'Geloof me', zei Jezus, 'er komt een tijd dat jullie noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zullen aanbidden. Jullie weten niet wat je vereert, maar wij weten dat wel; de redding komt immers van de joden. Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, Hem aanbidt in Geest en in waarheid. De Vader zoekt mensen die Hem zo aanbidden, want God is Geest, dus wie Hem aanbidt, moet dat doen in Geest en in waarheid'. De vrouw zei: 'Ik weet wel dat de Messias zal komen' (dat betekent 'gezalfde'), 'wanneer Hij komt zal Hij ons alles vertellen'. Jezus zei tegen haar: 'Dat ben Ik, die met u spreekt.'

Op dat moment kwamen zijn leerlingen terug, en ze verbaasden zich erover dat Hij met een vrouw in gesprek was. Toch vroeg niemand: 'Wat wilt U daarmee?' of 'Waarom spreekt U met haar?' De vrouw liet haar kruik staan, ging terug naar de stad en zei tegen de mensen daar: 'Kom mee, er is iemand die alles van mij weet. Zou dat niet de Messias zijn?' Toen gingen de mensen de stad uit, naar Hem toe.

Intussen zeiden de leerlingen tegen Jezus: 'Rabbi, U moet iets eten.' Maar Hij zei: 'Ik heb voedsel dat jullie niet kennen.' 'Zou iemand Hem iets te eten gebracht hebben?' zeiden ze tegen elkaar.

¹ Deze bezinning kwam tot stand vanuit de lectio divinagroep van Heule. Met dank aan de zeven deelnemers die op 17 maart 2014 rond dit evangelie samen kwamen.

² Enkele delen (*cursief*) zijn facultatief.

Maar Jezus zei: 'Mijn voedsel is: de wil doen van Hem die Mij gezonden heeft en zijn werk voltooien. Jullie zeggen toch: "Nog vier maanden en dan komt de oogst"? Ik zeg jullie: kijk om je heen, dan zie je dat de velden rijp zijn voor de oogst! De maaier krijgt zijn loon al en verzamelt vruchten voor het eeuwige leven, zodat de zaaier en de maaier tegelijk feest kunnen vieren. Hier is het gezegde van toepassing: de een zaait, de ander maait. Ik stuur jullie erop uit om een oogst binnen te halen waarvoor je geen moeite hebt hoeven doen; dat hebben anderen gedaan en jullie maken hun werk af.'

In die tijd kwamen veel Samaritanen tot geloof in Hem *door het getuigenis van de vrouw: 'Hij weet alles van me'*. Ze gingen naar Hem toe en vroegen Hem bij hen te blijven. Toen bleef Hij nog twee dagen. Nog veel meer mensen kwamen tot geloof door wat Hij zei; ze zeiden tegen de vrouw: 'Wij geloven nu niet meer om wat jij gezegd hebt, maar we hebben Hem zelf gehoord en we weten dat Hij werkelijk de Redder van de wereld is.'

Een woord bij het Woord

Op zeven manieren wordt gezegd wie Jezus is en wel in een duidelijk crescendo: de menselijke Jezus is moe, Hij is een Jood, de Heer, meer dan Jakob, een profeet, Christus en Redder van de wereld. De laatste omschrijving is universeel: Jezus Christus redt alle mensen. Dit overstijgt in hoge mate de aanvankelijke schijnbaar onoverbrugbare tegenstelling tussen Samaritanen en Joden. Die gelijkschakeling blijkt ook uit het verlies aan betekenis van zowel de tempel te Jeruzalem als de plaats van aanbedding op de Samaritaanse berg Gerizim.

In de Bijbel heeft de waterput een sterk symbolische betekenis. Water betekent leven, maar is ook de plaats van ontmoeting en daarom van het ontstaan van liefde. Maar de waterput is ook een symbool voor de Wet, het geschenk bij uitstek van God aan zijn volk, een eeuwige bron van leven. En toch wordt er geen water uit deze 32 meter diepe put opgehaald. Want niet de fysische put is belangrijk, maar Jezus, die de meest waardevolle put is, de grote bron waaruit het water van het eeuwig leven opborrelt. En er wordt een derde stap gezet: iedereen kan een waterput worden, een bron waaruit Gods leven vloeit en waaraan anderen zich kunnen laven. Het belangrijkste gebeurt dus uiteindelijk in het innerlijke van de mens. Daar komt de Geest wonen en de Geest bidt in ons tot de Vader. Ons gebed wordt dan niet meer ervaren als onze eigen inspanning maar als de werking van de heilige Geest in ons.

Dit verhaal past zeer goed in de veertigdagentijd. Ofschoon er sprake is van water en voedsel, drinkt eet niemand. Het relativiseren van eten en drinken wordt prachtig gesymboliseerd in een simpele daad van de vrouw: ze laat haar kruik staan. De tekst wijst duidelijk naar de echte drank en het ware voedsel. Jezus gebruikt daar zijn eigen woorden voor: 'eeuwig leven' en 'de wil doen van de Vader en zijn werk voltooien.' Dit laatste is een wonderlijke formulering: het handelen volgens wat God wil, voedt de mens. Dit zit helemaal in de sfeer van krijgen door te geven, liefde ontvangen door lief te hebben, gevoed worden door anderen te voeden. Dit is heel belangrijk zolang er een mens is die honger heeft of nog erger: sterft van honger en dorst.

Het Woord in mijn leven

Zie ik Jezus als de Redder van alle mensen? Helpt mijn geloof mij om alle tegenstellingen tussen mensen en mensengroepen te overstijgen? Borrelt Gods eeuwig leven uit mij op als uit een diepe bron? Ken ik die diepe bron uit ervaring? Ervaar ik dat de heilige Geest in mij de Vader aanbidt? Welke van mijn daden voedt mij?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
profeet en Redder van de wereld,
drinken en eten zijn voor U ondergeschikt
aan het doen van de wil van de Vader.
Geef ons het water van eeuwig leven.
Doe in ons allen de bron ontspringen
die eeuwig leven voortbrengt
en vele mensen laaft
in daden van goedheid en recht,
in liefde en dienstbaarheid,
in menselijkheid op Uw maat.
Zegen onze vasten
en breng velen tot geloof in U. Amen.

© Eric Haelvoet 2014